

KOMPAS

Colofon

Jaargang: 14
Nummer 5
Oktober 2022

Werkmateriaal met verwerkingsmogelijkheden
voor leidinggevend en kinderen van -12
kinderclubs.

Redactie

Plony Herweijer, voorzitter
Janneke de Jongh
Janita Molenaar
Janneke Mourits
Dicky Qualm-Visser
Nicoline van Wijngaarden-Kersten
Jaco Zijl

Uitgave

Jeugdbond Gereformeerde Gemeenten
Houttuinlaan 7
3447 GM Woerden
T: (0348) 489948
I: www.jbgg.nl
E: info@jbgg.nl

Van de redactie

Voor je ligt de kerstkompas. Dit keer gaat het over de herders. De Heere heeft de herders uitgekozen om als eerste de boodschap te horen. Herders stonden niet zo hoog in de maatschappelijke ladder. Er werd regelmatig minachtend naar hen gekeken.

Hiermee gaat het woord van de Heere in vervulling. Vele eersten zullen de laatsten zijn, en vele laatsten de eersten. De herders in het veld mogen als eersten horen dat de Goede Herder geboren is, de Heiland, namelijk Christus.

De kinderen op vereniging zullen niet voor het eerst deze boodschap horen. Vertel het wel aan ze alsof zij het voor het eerst horen. Het kan het moment zijn dat de Heere voor het eerst in hun hart werkt.

Zegen gewenst bij de voorbereiding en de vertelling van het verhaal.

Namens de redactie,

Joline van den Ende

verbindt jongeren

De herders (kerstnummer)

Thema: Dieren in de Bijbel

Toelichting op het thema

Als thema van deze kerstschets is gekozen voor de herders op zoek naar dé Herder. Dit jaar worden in de andere schetsen dieren uit de Bijbel behandeld.

Zingen en lezen

Zingen

De psalmen en liederen uit het kerstprogramma

Lezen

Lukas 2: 8-20

Kerntekst

Lukas 2:16

En zij kwamen met haast en vonden Maria en Jozef, en het Kindeken liggende in de kribbe.

Vertelling

Zie je ze daar zitten rondom het vuur? Net buiten Bethlehem in het veld hebben mannen een vuur gemaakt. Het zijn herders. De hele dag zijn ze met de schapen op pad geweest. Ze hebben gezocht naar gras en water voor de dieren. Ze hebben goed voor de schapen gezorgd. Dat doen ze elke dag. Iedere dag gaan de schapen achter de herder aan. Ze mogen in het veld grazen. Soms is het daar gevaarlijk. Er komt weleens een leeuw of een beer die een schaap wil doden. Maar dan vecht de herder met een grote, dikke stok en jaagt de leeuw of de beer weg. 's Avonds brengen de herders de schapen naar de stal of schaapskooi. De schapen worden één voor één geteld. Er mag er niet één gemist worden. De Heere Jezus zegt in de Bijbel: Ik ben de goede Herder.

Deze nacht zijn de herders en de schapen op het veld gebleven. En terwijl de schapen slapen houden de herders de wacht. Ze hebben een vuur gemaakt om de wilde dieren bang te maken zodat ze niet bij de schapen in de buurt komen.

Eens was hier in het veld een andere herdersjongen, David! Hij zorgde voor de schapen van zijn vader Isaï. Hij versloeg een leeuw en een beer. Hij speelde in Efratha's velden op zijn harp tot eer van God. David die tot koning werd gezalfd.

Van het koninkrijk van David lijkt niets meer over te zijn. De Romeinen krijgen steeds meer macht in het land. Keizer Augustus is de baas en Herodes regeert over het volk. Als de herders daaraan denken worden ze somber. Hoelang zal het nog duren voor de beloofde Messias komt? De profeet Micha heeft er over gesproken dat Hij in Bethlehem zal komen. De Messias, Die een Herder wil zijn voor Zijn schapen, voor Zijn kinderen. Ja, die profeet heeft ook geprofeteerd, dat Hij Zijn volk zal weiden, zoals een herder dat doet. Deze herders zijn maar heel gewone mannen en ze zorgen goed voor de schapen. Maar de Messias zal écht een goede Herder zijn.

Opeens schrikken de herders. Het donker van de nacht is weg en om hen heen is het helemaal licht. Een licht uit de hemel omstraalt hen. Bij hen staat een engel uit de hemel. De herders slaan hun handen voor hun gezicht. Zoveel heerlijkheid hebben ze nog nooit gezien. Het is de heerlijkheid van de Heere. Ze vrezen, ze zijn bang. Moeten ze nu sterven? Maar de engel gaat tot de herders spreken: 'Vreest niet!' Je hoeft niet bang te zijn, je hoeft niet te sterven! Ik kom een blijde boodschap brengen, een boodschap niet alleen voor jullie, maar voor het hele volk Israël en ook voor alle andere volken van de wereld. De engel gaat verder: *'Namelijk dat u heden geboren is de Zaligmaker, welke is Christus de Heere, in de stad Davids.'*

Wat? Horen de herders dat goed? Is Hij geboren, die Messias, waar al zo lang naar is uitgezien? En wat zegt die engel? Is hij voor hén geboren? O, wat een wonder! Niet alleen voor anderen, maar ook voor hén... Ja, de engel zegt het: ú is heden geboren. Voor jullie, herders, is Hij gekomen. Die Herder, Die Zijn volk leiden zal. Net zoals jullie dat bij je schapen doen. En weet je, waar je Hem kunt vinden? In Bethlehem, in

de stad van David. De engel geeft er ook een teken bij: *'Dit zal u het teken zijn: Gij zult het Kindeken vinden in doeken gewonden en liggende in de kribbe.'* Daaraan zul je Hem herkennen. De boodschap van de geboren Messias komt niet het eerst bij belangrijke en rijke mensen. Nee, de Heere brengt de blijde boodschap het eerst bij de herders, bij eenvoudige mannen, die veracht worden door het volk. Maar de Heere veracht ze niet.

Als de engel uitgesproken is, gaat de hemel open en de herders zien boven het veld duizenden engelen. Een prachtig hemelkoor, zo mooi. Ze prijzen God: *'Ere zij God in de hoogste hemelen, en vrede op aarde, in de mensen een welbehagen.'* De engelen zeggen eigenlijk dat door het Kind in de kribbe van Bethlehem God eeuwig de eer zal krijgen. Door dit Kind zal er vrede op de aarde zijn, omdat Hij de Redder is van zondaren. Hij geeft vrede tussen God en de mensen. En Hij komt om de wil van God te doen. Vol eerbied en ontzag hebben de herders gekeken en geluisterd naar de engelen. Terwijl de mensen in Bethlehem slapen, brengt God hier aan de herders de blijde boodschap van vrede!

En dan is het weer donker en stil. De engelen zijn teruggegaan naar de hemel. De ene engel die bij hen stond is ook teruggegaan. In de hemel hebben ze weer verder gezongen voor de troon van God. Maar voor de herders is het niet meer hoorbaar. Zij blijven achter vol verwondering over de boodschap die ze gehoord hebben.

Jij hebt deze boodschap al heel vaak gehoord. Ben jij daar ook zo blij en verwonderd over?

De herders zijn zo blij. Luister eens wat ze zeggen: 'Kom, laten we naar Bethlehem gaan. Hoor je dat? De herders zeggen niet: Laten we kijken of het waar is wat de engelen gezegd hebben. Ze zeggen ook niet: Laten we maar een poosje afwachten wat er gebeurt. Morgenochtend is het veiliger om te gaan. Nee, ze geloven dat het waar is, wat de Heere door de engel heeft gesproken. De Messias, de Heere Jezus is geboren. Ze willen Hem zoeken en Hem vinden! Ze worden getrokken naar Bethlehem door de Heere Zelf. En daarom kunnen ze niet wachten, nee ze gaan met haast. Ze gaan met z'n allen. Ze laten hun schapen achter op het veld, bij het vuur. Daar denken ze niet eens meer aan. Ze denken alleen maar aan de Heere Jezus. De engelen hebben over Hem gezongen en nu willen ze Hem met hun eigen ogen zien. Zo snel als ze kunnen, gaan ze met elkaar naar Bethlehem.

Jozef en Maria schrikken op. Horen ze nu stemmen bij de stal? Er is niemand die iets weet van de geboorte van hun Kind. Zullen ze worden weggejaagd? Deze stal was de enige plaats die ze konden vinden, nadat ze de lange reis van Nazareth naar Bethlehem hadden gemaakt. Augustus had bevel gegeven dat iedereen moest reizen naar de stad van zijn familie. Omdat Jozef en Maria familie zijn van David, zijn ze naar Bethlehem gereisd. Maar toen ze daar kwamen was er geen plaats voor hen. Er was alleen een stal, maar juist hier in de stal is een groot wonder gebeurd. De Heere Jezus, de Messias, de Zaligmaker is geboren. Hij kwam niet in een mooi paleis. En een wieg was er ook niet voor Hem. Hij wilde Zich vernederen door vanuit de hoge hemel Mens te worden. Hij wilde zo klein worden. Hij wilde geboren worden in een beestenstal. Zodat zondige mensen met God verzoend kunnen worden. Jouw hart lijkt ook op een beestenstal, zo vuil door de zonde.

Maria heeft haar Kind in doeken gewikkeld. Ze heeft van de kribbe in de stal een wiegje gemaakt. En daarin heeft ze haar Kind gelegd. Dit Kind, de Zoon van God, Die haar Zaligmaker is. En dan nu opeens stemmen. Wie zullen het zijn? De deur gaat open en Maria ziet ze, de herders....Maar Maria hoeft niet bang te zijn. Heel eerbiedig komen de herders binnen. Zij zien Maria en Jozef en dan kijken ze in de kribbe. Naar de kribbe, naar die doeken, naar dat Kindje... Het is zoals God het gezegd had: *Gij zult het Kindeken vinden, in doeken gewonden en liggende in de kribbe.* Nu weten ze het zeker: dit is de Zaligmaker van zondaren, Die heden geboren is. Dit is de Zaligmaker van hun zonden. Die gekomen is om ook hen van hun zonden te verlossen. Zo'n Kind hebben ze nog nooit gezien. Dit Kind is zoveel meer dan alle andere kinderen. Door het geloof mogen ze veel meer zien in het Kind van Bethlehem. En al die grote herders...Ze knielen voor de kribbe neer. Heel eerbiedig en heel stil. Zie je de herders? Er is nog meer plaats, ook jij mag knielen bij de kribbe.

Maria en Jozef kijken verbaasd naar de herders. Hoe weten deze mannen dat de Heere Jezus geboren is? Dan gaan de herders vertellen. Ze vertellen aan Jozef en Maria wat er gebeurd is. Dat ze op het veld waren en hoe de engel sprak. Over de blijde boodschap van de geboorte van de Messias. Ook over het engelenkoor dat gezongen heeft boven Efratha's velden. Over ere zij God en vrede op aarde. Ook over de blijdschap in hun hart. Vol verwondering luistert Maria naar wat de herders vertellen. Wat is de Heere groot. Zij kon het nog tegen niemand vertellen, maar nu zorgt de Heere er Zelf voor dat herders naar de stal van Bethlehem komen om haar Kind te aanbidden. Ze denkt over de dingen na die de herders vertellen. Ze bewaart hun woorden in haar hart.

Wat een blijde boodschap voor de herders. Zij zijn de eersten die van deze boodschap hebben gehoord van een engel. Vol geloof en verwondering hebben ze de Heere Jezus mogen zien. Maar deze boodschap is niet alleen voor de herders. Iedereen moet het horen, dat de Messias is geboren. De herders kunnen niet in de stal blijven. Ze kunnen ook niet meteen naar hun schapen terug. Want deze boodschap kunnen ze niet voor zichzelf houden. Ze moeten het gaan vertellen. Als het licht is geworden gaan ze door Bethlehem. Overal staan ze stil en vertellen ze wat er in de stal gebeurd is. Overal vertellen ze dat de Messias geboren is. En dat Hij het is Die vrede op aarde brengt. Vrede tussen God en de mensen. 'Ga ook maar naar de stal,' zeggen ze, 'daar kun je Hem vinden.' En gaan de andere mensen naar de kribbe toe? We lezen dat de mensen in Bethlehem zich verwonderen over wat ze horen. Maar ze gaan niet naar de stal. De mensen denken dat ze zonder de Heere Jezus ook wel gelukkig kunnen zijn. Ze hebben Hem niet nodig. Ze zijn niet blij met deze boodschap.

Maar de herders zijn wel blij. Ze kunnen hun mond er niet over houden. Zie je ze teruggaan, naar hun kudde schapen? Ze blijven herders, ze moeten weer terug naar hun werk. Maar ze gaan wel anders terug: *'verheerlijkende en prijzende God over alles, wat zij gehoord en gezien hadden, gelijk tot hen gesproken was.'* De herders gaan God verheerlijken. Zo heeft de Heere de mensen ook gemaakt. Om Hem te eren. Door de zonde is het zo anders geworden. Maar het Kind in Bethlehem is gekomen. Hij wilde arm worden om mensen van de zonde te verlossen. Om God alle eer weer terug te geven. *'Ere zij God in de hoogste hemelen, en vrede op aarde, in de mensen een welbehagen,'* hebben de engelen gezongen. De herders mogen dat ook gaan doen. Ze verheerlijken en prijzen God. Ze geven de Heere de eer. En straks in de hemel zullen al Gods kinderen eeuwig zingen tot eer van het Kind in de kribbe en om wat Hij gedaan heeft.

Achtergrondinformatie:

De volheid van de tijd

Christus wordt geboren op het door God bepaalde tijdstip in de geschiedenis. *Maar wanneer de volheid van de tijd gekomen is, heeft God Zijn Zoon uitgezonden, geworden uit een vrouw, geworden uit de Wet; opdat Hij degenen die onder de Wet waren, verlossen zou en opdat wij de aanneming tot kinderen verkrijgen zouden* (Galaten 4: 4 en 5).

Besturing van God

De profeet Micha heeft voorspeld dat Christus in Bethlehem geboren zal worden: *Gij Bethlehem Efratha! Zijt gij klein om te wezen onder de duizenden van Juda? Uit u zal Mij voortkomen Die een Heerser zal zijn in Israël en Wiens uitgangen zijn van ouds, van de dagen der eeuwigheid* (Micha 5:1). God bestuurt alle dingen. Hier vinden we daarvan een duidelijk voorbeeld. God gebruikt het bevel van Augustus om Jozef en Maria in Bethlehem te brengen. Jozef en Maria kennen ongetwijfeld deze profetie en zullen zich zeer verwonderd hebben. Het is niet meer de vraag of ze naar Bethlehem moeten gaan. Dat is hun duidelijk, omdat de Messias daar volgens de Heilige Schrift geboren zal worden.

Romeinse rijk

Israël maakt sinds 63 v.Chr. deel uit van het Romeinse rijk. Dit immense rijk, met als hoofdstad Rome, omvat Europa (met als grenzen de Rijn en de Donau), Klein-Azië, het Midden-Oosten en de kust van Noord-Afrika.

Augustus

Augustus is de bijnaam van Octavianus, de geadopteerde zoon van de eerste Romeinse keizer, Julius Caesar. Hij krijgt deze erenaam in 27 voor Christus voor de beëindiging van een burgeroorlog en het herstel van de eenheid en orde in het Romeinse rijk. Augustus betekent de 'Verhevene', de 'Aanbiddelijke'. Deze bijnaam moet zijn grootheid en macht uitdrukken. Hij laat zich als een god vereren. Augustus regeert van 31 voor Christus tot 14 na Christus over het Romeinse rijk. Hij weet 45 jaar lang een gewapende vrede en eenheid in zijn rijk te handhaven. Tijdens zijn regering is er drie maal een beschrijving geweest.

Plaats voor Christus

In Lukas 1 vers 7 staat: En zij baarde haar eerstgeboren Zoon en wond Hem in doeken en legde Hem neder in de kribbe, omdat voor henlieden geen plaats was in de herberg. Dit hoorde ook bij het lijden dat de Heere wilde dragen. Al bij Zijn geboorte was er geen plaats voor Hem. Ook geen plaats toen Hij over deze aarde ging. Daarvan komen we ook voorbeelden tegen in de Bijbel (bijv. als Hij in het land van de Samaritanen onderdak zoekt). En bij Zijn sterven op Golgotha werd dat wel heel duidelijk zichtbaar: Geen plaats voor Hem op deze aarde. Hij werd gehangen aan een kruis...

Er was bij Zijn geboorte alleen nog een plaats in de beestenstal, waarschijnlijk de stal waar de herders gewoonlijk hun kudde onderbrachten.

In een stal, in een voerbak voor de dieren. Zo diep wilde Hij Zich vernederen. daarover schrijft Paulus in de brief aan de Filippenzen, dat Hij Zich vernietigd heeft. *Maar heeft Zichzelf vernietigd, de gestaltenis eens dienstknechts aangenomen hebbende, en is de mensen gelijk geworden; en in gedaante gevonden als een mens, heeft Hij Zichzelf vernederd, gehoorzaam geworden zijnde tot den dood, ja, den dood des kruises* (Filippenzen 2: 7 en 8)

We mogen niet zeggen: de herberg zat gewoon 'vol'...In feite zat hier de duivel achter die al vanaf het begin van de wereld met alle middelen heeft geprobeerd de komst van de Zoon van God tegen te houden. Hier probeert hij het opnieuw.

Zó heeft Hij voor al Zijn kinderen een plaats bij de Heere bereid. Een plaats die wij door onze zonden zijn kwijtgeraakt, en dat moedwillig. Door onze zonden. Zo diep wilde Hij buigen, zo diep wilde Hij Zich vernederen. Opdat er toch weer een plaats voor zondaren bij God zou zijn.

Blijdschap

Ik verkondig u grote blijdschap die al de volke wezen zal. Het Evangelie van de Heere Jezus Christus is de blijde boodschap dat God Zich in Christus met de wereld verzoend heeft. Deze boodschap geldt in de eerste plaats het volk Israël, maar ook alle andere volken. Allen worden op grond van dit Evangelie opgeroepen zich met God te laten verzoenen, want die grote blijdschap wordt alleen ons deel als we persoonlijk met God verzoend worden door Het Evangelie gelovig aan te nemen.

Vrede

Door de zonde is er onvrede op de aarde gekomen. Alle mensen zijn vijanden van God en van elkaar geworden. God toornt op de mensen vanwege hun zonden. De Heere Jezus is de beloofde Vredevorst, Die vrede op aarde komt brengen door God en mensen met elkaar te verzoenen. Wij verkrijgen deze vrede door geloof en bekering. Wanneer we werkelijk met God verzoend zijn, willen we ons ook met onze vijanden verzoenen en in vrede met onze naaste leven. Op deze aarde zal er altijd onvrede blijven. Christus is onze vrede op aarde. Op de nieuwe aarde zal de lofzang van de engelen volkomen werkelijkheid zijn: *vrede op aarde, in de mensen een welbehagen.*

Geloof

De herders zeggen tegen elkaar: *Laat ons zien het woord dat er geschied is, hetwelk de Heere ons heeft verkondigd.* Maar ze geloven het Woord van God dat hen zegt dat dit Kind de Messias, hun Zaligmaker is. Alleen het geloof ziet in het Evangelie Wie Jezus werkelijk is. Velen in Israël horen het goede nieuws, maar we lezen niet dat ze zelfs maar geïnteresseerd zijn. Ze hebben geen behoefte aan de Zaligmaker.